

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Turismisektori tootearenduse toetuse taotlemise ja kasutamise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Turismisektori tootearenduse toetuse taotlemise ja kasutamise tingimused ja kord“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) abil viiakse ellu „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „COVID-19 kriisiga võitlemine“ meetme „Majanduse elavdamine“ tegevuse nr 2014-2020.15.3.1 „Turismisektori elavdamise programm“ eesmärkide elluviimiseks. Programmi kogumaht on 17 650 710 eurot, millest eeldatavasti 13 650 710 antakse turismisektori tootearenduse toetusteks.

Määruse eelnõu on koostatud perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 14 alusel.

Eelnõu panustab järgmistesse rakenduskava tulemus- ja väljundnäitajatesse:

Tabel 1. Rakenduskava tulemusnäitajad

Näitaja	Mõõtühik	Algtase (baasaasta 2012)	Rakenduskava seirearuande järgi tase 2018. aasta lõpul ¹	Sihttase 2023	Andmete allikas	Kogumise sagedus
Eksportivate ettevõtete arv	Ettevõtte	11 281	16 062	15 700	Statistikaamet	Kord aastas

Toetusskeem panustab meetme tegevuse väljundnäitaja saavutamisse, milleks on abi saavate ettevõtete arv. Näitaja algväärtus on 0, sihtväärtus 2023. aastal 42 (kumuleeruvalt).

Tabel 2. Meetme tegevuse väljundinäitajad

Väljundnäitaja on abi saavate ettevõtete arv		
Meetme tegevuse alategevused	Algtase	Sihttase 2023. a
Abi saavate ettevõtete arv kokku	0	42

Prioriteetse suuna „COVID-19 kriisiga võitlemine“ meetme „Majanduse elavdamine“ tegevuse „Turismisektori elavdamise programm“ väljundinäitaja on kahe toetuse liigi – turismisektori tootearenduse toetus ja keskse digilahenduse toetus – peale kokku 50 ettevõtet, mis jaguneb proportsionaalselt järgmiselt: 42 ettevõtet saab toetust tootearenduse meetmest ja 8 keskse digilahenduse meetmest. Eeldatavalt on taotlejaid ja toetuse saajaid siiski rohkem.

Turismivaldkond on üks suurimat COVID-19 kriisi ja sellega seotud rahvusvaheliste piirangute

¹ 2020. a COVID kriisiga kaasnenud majanduskriisi tulemusel ei pruugi aegrida liikuda trendis.

tõttu negatiivset mõju kogenud sektor, mis omakorda mõjutab paljude teiste majandusharude nõudlust. COVID-19 tõttu vähenes tarbimine turismile omastes majandusharudes enam kui poole võrra. Eesti Panga andmetel oli reisiteenuste eksport 2020. aasta kokkuvõttes 517 mln eurot, langus võrreldes 2019. aastaga 67% ehk 1,04 miljardi võrra. Turismiteenuste eksport oli 763 mln eurot ning langus 63% ehk 1,3 miljardi võrra.

Kuna turismiettevõtete tavapärase tegevus on kriisiolukorra tõttu seiskunud või muutunud, siis on ettevõtjatel võimalus olukorda ära kasutades vaadata ümber olemasolevad tooted ja teenused pidades silmas vastupidavust, kestlikkust, digitaalsetest võimalustest kasu saamist ja innovatsiooni ning mõelda tegevustele, mis aitavad tõsta ettevõtte ja seeläbi Eesti kui sihtkoha konkurentsivõimet rahvusvahelisel tasandil ja pikemas perspektiivis väljuda kriisist võitjana.

Turismoote arendamisel tuleks silmas pidada kestliku arengu ja „ära tekita kahju“ põhimõtteid, võttes arvesse Pariisi kliimakokkulepet ja ÜRO kestliku arengu eesmärgi. Oluline on viia läbi keskkonnahoidliku ja digitaalse üleminekuga nõutavaid muutusi, mis tagavad kogu turismisektori paremat toimimist ning võimaldavad vastata enam turismitrendidele, mis olid nähtavad juba enne COVID-19 ning mida on pandeemia ja muutused tarbijakäitumises veelgi võimendanud. Vajalik on võtta kasutusele meetmed, mis aitavad kiiremini taastada sise- ja väliturismi käivet. Arvesse tuleb võtta kestliku arendamise põhimõtted, turisminõudluse suundumused ja muutused, tekitada innovatsiooni ning arendada uusi turismooteid ja -teenuseid ning samas vähendada laiemat negatiivset mõju ka teistele sektoritele nagu toitlustus ja transport.

Turismisektori elavdamise programmi eesmärk on toetada turismivaldkonna taastumist. Eelnõu eesmärk on määrata toetuse sisulisi ja menetlust reguleerivaid tingimusi, aitamaks luua kestlikke, eristuvaid, külastajasõbralikke ja rahvusvahelisel turul konkurentsivõimelisi turismooteid, mille juurde kuulub ka tugev turundusplaan. Lisaks toetatakse sihtkohtade üleste turismooteid ja tervikliku külalistekonna arendamist, mis lähtuvad teenusedisaini põhimõtetest kogu väärtusahela ulatuses. Eelnõuga soodustatakse struktuurseid ja muid vajalikke muudatusi ning turismiökosüsteemi paremat toimimist pärast COVID-pandeemiat.

Eelnõu ettevalmistajad:

Eelnõu ja seletuskirja koostasid ning keeleteoimetus tegid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi *ministeerium*) ettevõtlus- ja tarbijakaitse osakonna turismivaldkonna juht Anneli Lepp (e-post: anneli.lepp@mkm.ee, telefon 6397622) ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (edaspidi *EAS*) toetuste keskuse valdkonnajuht Riin Roosalu (e-post: riin.roosalu@eas.ee, telefon 514 0587). Eelnõu juriidilise ekspertiisi teostas ministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Anne-Ly Normak (e-post: anne-ly.normak@mkm.ee, telefon 7153403) ja õiguslikke ettepanekuid tegi eelnõule strateegilise planeerimise osakonna struktuurivahendite õiguse peaspetsialist Anneli Schmiedeberg (e-post: anneli.schmiedeberg@mkm.ee, tel 639 7618).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 6 peatükist ja 26 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

1. Üldsätted
2. Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr
3. Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele
4. Toetuse taotlemine ja menetlemine
5. Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

6. Toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ja kohustused

1. Peatükk Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis sätestatakse määruse reguleerimis- ja kohaldamisala, toetuse andmise eesmärk ja tulemus, määratakse rakendusasutus ja -üksus ning tuuakse välja abi andmise tingimused.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse, et määrus kehtestatakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 prioriteetse suuna „COVID-19 kriisiga võitlemine” meetme „Majanduse elavdamine” tegevuse „Turismisektori elavdamise programm” eesmärkide elluviimiseks.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse määruse kohaldamisala, milleks on vähese tähtsusega abi ja regionaalabi andmisel järgitavad õiguslikud alused ja neid sätestavad dokumendid. Määruse tegevusteks antav toetus on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (edaspidi *VTA määrus*), artikli 3 mõistes ja sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud või turismiinvesteeringuks ettenähtud regionaalabi vastavalt Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 Euroopa Liidu aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *üldine grupierandi määrus*) artikli 14 mõistes (edaspidi *regionaalabi*) ja sellele kohaldatakse üldises grupierandi määruses ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.

Määrust ei kohaldata ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on täitmata ning lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatule ka vähese tähtsusega abi saajale VTA määruse artikli 1 lõikes 1 kehtestatud juhtudel ja regionaalabi saajale üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 ja artiklis 13 kehtestatud juhtudel.

Eelnõu §-s 3 määratletakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus.

Toetuse andmise peamine eesmärk on arendada Eesti turismiettevõtete turismitoodete rahvusvahelist konkurentsivõimet ning seeläbi taastada Eesti turismiteenuste ekspordi kasv COVID-19 kriisi eelsele tasemele. Arendatav turismitoo peab olema suunatud otse lõpptarbijale. Vahendus- ja müügiteenuse arendamine ei ole toetatav. Toetuse alaeesmärkideks on reisimotivatsiooni loomine Eesti külastamiseks või külastusaja pikendamiseks uute või parendatud kestlike ja eristuvate turismitoodete väljaarendamise kaudu; turismiettevõtja üleminek senisest kõrgemat lisandväärtust loovatele tegevustele vastava kvaliteediga turismitoodete arendamise näol ja sellega kaasnev majandustulemuste parandamine; turismisektori rohe- ja digipöoret toetavate, terviklikku külastajateekonda arvestavate turismitoodete väljaarendamine kogu turismi- ja sellega seotud sektorite vastupidavama toimimise tagamiseks tulevikus; sihtkohtade või ettevõtete ülest terviklikku külastajateekonda hõlmav atraktiivne tootepakkumine.

Toetuse andmise tulemusena on turul olemas kvaliteetsete ja universaalse disaini põhimõtetele vastavate uute turismitoodete pakkumine, mille läbi suureneb Eesti turismisektori siseriiklik ja

rahvusvahelise konkurentsivõime. Arendatavad tooted ja teenused peavad arvesse võtma võimalikult laia kasutajategrupi vajadusi ja huve, olenemata kasutaja east või võimetest.

Määruse väljundinäitajaks on abi saavate ettevõtete arv. Arvestades toetuse minimaalset ja maksimaalset mahtu ühe toetust saava turismiettevõtja kohta, on väljundinäitajaks vähemalt 69 ettevõtjat.

Eelnõu §-s 4 selgitatakse kasutatavaid termineid.

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses: turismiettevõtja on ettevõtja, kelle arendatav turismitoode keskendub külastajatele huvipakkuva turismiteenuse arendamisele; turismitoode on terviklik külastuselamus, mis koosneb erinevatest turismiteenustest, mida külastaja reisil tarbib; kestlik turismitoode on terviklik külastuselamus, mis väärtustab kohalikku kultuuri, keskkonda ja kogukonda ning loob majandusliku kasu ettevõttele ja sihtkohale; väliturul eristuv turismitoode on Eesti kultuuri, looduse, identiteedi või pärandil põhinev pakkumine, mis eristub teistes riikides pakutavatest turismitoodetest sisu, teeninduskontseptsiooni, asukoha (s.t et samas piirkonnas ei ole sarnaste turismitoodete pakkumist), pakkumisaaja (s.h hooaega pikendavad või hooajavälised turismitooted), sihtrühma või turundussõnumi poolest; külastajatekond hõlmab külastaja kokkupuutepunkte teenusepakujate, sihtkoha, kohalike elanike ja teiste külastajatega erinevates teekonna etappides (s.h reisimotivatsiooni tekkimine, info kogumine ja valikute ja broneeringute tegemine, kohale minek ja kohapealsed tegevused (ehk teenuse, turismitootete ja sihtkoha kogemine) tagasipöördumine ning meenusfaas), mille alusel kujuneb terviklik külastuselamus.

Juhul kui taotletav toetus on regionaalabi, siis sõltub toetuse suurus ettevõtja suuruselt. Väikeettevõtja ja keskmise suurusega ettevõtjad peavad vastama üldise grupierandi määruse lisas I sätestatud kriteeriumitele; väike- ja keskmise ettevõtte vahe tuleneb omakorda töötajate arvust ja aastakäibe/kogubilansi summast. Suurettevõtja on ettevõtja, kes ei vasta üldise grupierandi määruse lisas I VKE-le sätestatud kriteeriumitele.

Eelnõu §-s 5 nimetatakse meetme rakendusasutus ja rakendusüksus. Määruse rakendusasutuse ülesandeid täidab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja rakendusüksuse ülesandeid Ettevõtjate Arendamise Sihtasutus või selle õigusjärglane. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium juhib majanduskeskkonna arendamise rakenduskava elluviimist ning täidab struktuuritoetuse rakendusasutuse ülesandeid. Ettevõtjate Arendamise Sihtasutus või selle õigusjärglane on rakendusüksus, kes korraldab toetuste taotlemist ning suhtleb toetuse saajatega.

Eelnõu §-s 6 kehtestatakse vaide esitamise õigus ning vaideorgan. Vaidlustamisel tuleb enne halduskohtule kaebuse esitamist läbida vaidemenetlus. Rakendusüksuse või -asutuse toiminguga või otsuse peale võib esitada vaide vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 51. Kui rakendusüksuse toiminguga või otsuse peale esitatakse vaide, siis tuleb see esitada rakendusüksuse kaudu rakendusasutusele, kes lahendab selle haldusmenetlusseaduses sätestatud korras.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Eelnõu § 7 määratleb toetatavad tegevused. Toetust antakse projektile, mille elluviimine panustab käesoleva määruse § 3 nimetatud tulemuste, väljundnäitajate ning eesmärgi saavutamisse. Toetust antakse kestliku ja väliturul eristuva uue turismitootete arendamiseks, olemasoleva turismitootete uuendamiseks kestlikuks ning väliturul eristuvaks turismitooteks, üle-

eestilist või erinevaid sihtkohti ühendaval külastajateekonnal pakutavate turismitoodete arendamiseks. Toetatakse ka eelnimetatud tegevuste tulemusel valminud turismitoote turundamist vähemalt ühel välisturul.

Toetavaks tegevuseks ei loeta müügi- ja vahendustegevusi, tegevusi, mille tulemusel ei pakuta teenust lõpptarbijale.

Eelnõu § 8 määratleb määruse abikõlblikud kulud ja seonduvad tingimused. Abikõlblikud on tegevuse täitmiseks taotleja ja partneri poolt tehtud vajalikud kulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord” (edaspidi *ühendmäärus*) §-s 2 ning määrusega kehtestatud tingimustele.

Lisaks kehtestab eelnõu perioodi, mille jooksul peab abikõlblike kulude eest olema tasutud. Abikõlblike kulude eest peab olema tasutud projekti abikõlblikkuse perioodil või 45 kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi, kuid mitte hiljem kui 31. detsembril 2023. a. Abikõlblike kulude eest tasumisel pärast eelnõus sätestatud tähtaegu ei ole kulusid võimalik struktuurivahenditest hüvitada. Kõik abikõlblikud kulud peavad olema põhjendatud ja taotluses kirjeldatud. Abikõlblike kulude tõendamisel juhindutakse ühendmääruse § 2 lõikest 4.

Turismitoote arendamise hulka kuulub kogu arendustsükkel, sealhulgas otseselt turismitoote arendamisega, testimisega ja juurutamisega seotud tegevused (näiteks teenuse disainimise, ligipääsetavuse auditi kulud). Seejuures on turismitoote testimine abikõlblik ühekordse tegevusena ning juhul, kui teenus on suunatud kindlale segmendile kindlal sihtturul, peab testimisel osalema vastava sihtgrupi esindaja, kelle kulud on sel juhul projekti eelarvest abikõlblikud, näiteks transport Eestisse, testimise perioodil ka majutus, kuid vastavalt mitteabikõlblikele kuludele ei ole võimalik katta näiteks toitlustuskulu.

Abikõlblikud on turismitoote arendamiseks vajaliku materiaalse ja immateriaalse vara sealhulgas litsentside ja vara soetamise kulud. Seejuures tuleb jälgida, et materiaalse põhivara kasutamisega on vähemalt viis aastat.

Abikõlblikud on arendatava turismitoote pakkumiseks vajalikke ehitustöödega seotud kulud, sh ehitusliku projekteerimise, ehituseksperdiisi ning omanikujärelevalve teenuse kulud. Ka sisekujunduse ja ekspositsiooni rajamisega ning ressursitõhususe saavutamiseks seotud sisseostetavate teenuste ja asjade soetamise kulud ning patendi ja muu immateriaalse vara valideerimise ja kaitsmise (sh õiguskaitse nõustamise, uuringute ja registreerimise) kulud on abikõlblikud. Kulud peavad olema põhjendatud ja otseselt vajalikud välisturule uue või uuendatud turismitoote arendamiseks. Renoveerimine hoonete või ruumide kaasaegse standardi tagamiseks või kvaliteedi tõstmiseks ei ole toetatav, kui sellega ei kaasne uut tootepakkumist külastajale.

Abikõlblikuks kuluks on arendatava turismitoote ja selle pakkumisega otseselt seotud digitaalsete lahenduste (näiteks kliendisüsteemid) soetamise, arendamise ja juurutamise kulud. Kontoritehnika soetamise kulud ja äriühingu tugifunktsioone toetava kontoritarkvara (näiteks raamatupidamis-, tekstitöötlus-, tabelarvutus- ja presentatsioonide loomisel kasutatavate programmide) soetamise ja arendamise kulud ei ole abikõlblikud.

Abikõlblikeks turunduskuludeks on projekti raames loodud teenuse ühekordsete turundustegevuste ettevalmistamise ja läbiviimisega seotud kulud välisriigis. Turundustegevus peab olema sisuliselt seotud projekti tulemusel valmiva uue või uuendatud turismitoote ja suunatud taotluses kirjeldatud välisturule. Toetatakse reklaami ettevalmistamisega seotud

kulusid (sisu koostamine, kujundus, tõlkimine jms kulu). Toetatakse välisturul toimuval messil osalemisega seotud kulud (transport, majutus, osalustasu) ja veebipõhisel messil osalustasu.

Ettevõtte põhitegevustega seotud turundustegevused ei ole toetatavad. Turundustegevuste osas on piirangud tulenevalt ekspordi abi keelust, mistõttu ei ole võimalik toetada reklaami ostu. Seetõttu on välistatud nii paberkandjal reklaami, digireklaami kui turundusartiklite tasud.

Turundustegevused välisturgudel ja teavitustegevused turismisektori tootearenduse toetuse saanud ettevõtja kanalites peavad täitma avalikkuse teavitamise nõudeid, mis on abikõlblik kulu vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. septembri 2014. a määruse nr 146 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord“ § 2 lõikest 1 tuleneva kohustuse täitmiseks.

Projektimeeskonna personalikulud on abikõlblikud ainult lihtsustatud korras ühendmääruse § 10¹ kirjeldatud ühtse määra alusel. Lihtsustatud korras, st ilma kuludokumente esitamata makstakse projekti otseste abikõlblikest kuludest toetuse saajale 10 protsenti, katmaks projekti elluviimisega otseselt seotud personalikulusid. Antud lihtsustamine katab ära turundustegevuste elluviimisega ja ülejäänud projekti juhtimise ja administreerimisega seotud personalikulud. Kuna tegemist on tootearendusega, siis ei ole personalikulude osakaal projekti kogumaksumusest väga suur, mistõttu on arvestuse ühtseks määraks 10 protsenti.

Antud lihtsustust ei kohaldata juhul kui projekti tegevused viiakse täies mahus ellu avaliku hanke kaudu. Nimetatud juhul makstakse toetus välja tegelike kulude alusel ning personalikulud abikõlblikud ei ole. Nimetatud piirang tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469) (edaspidi ühissätete määrus), artikkel 67 punktist 4, mille kohaselt *Kui tegevust või selle osaks olevat projekti rakendatakse ainuüksi ehitustööde, kaupade või teenuste avaliku hanke kaudu, kohaldatakse ainult lõike 1 esimese lõigu punkti a. Ühissätete määruse art 67 punktist 1 a) tulenevalt võib toetuste ja tagastatava abi vormiks olla tegelikult tehtud ja välja makstud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine, vajaduse korral koos mitterahaliste sissemaksete ja amortisatsioonikuludega.*

Abikõlblik on projekti eesmärkide täitmiseks vajalik turismitoote pakkumisega seotud personali koolituskulu, kui koolitus toimub Eestis ja kui järgitakse täiskasvanute koolituse seaduse nõudeid. See tähendab, et koolitus ostetakse sisse koolitusluba omavalt teenusepakkujalt või viiakse koolitus läbi ettevõttes kohapeal, tasudes koolituse eest juriidilisele või füüsilisele isikule arve või teenuslepingu alusel.

Arendatava turismitoote pakkumisega seotud personali koolituskulud võivad kokku moodustada kuni 10% projekti abikõlblike kulude maksumusest.

Juhul kui taotletav toetus on vähese tähtsusega abi, on abikõlblikud kõik eelnimetatud ja kirjeldatud kulud (määruse § 8 lõige 2); juhul kui taotletav toetus on regionaalabi, on abikõlblikud ainult materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamise kulud ning ehitamisega seotud kulud, sh ehitusliku projekteerimise, ehitusekspertiisi ning omanikujärelevalve teenuse kulud. Regionaalabi antakse vaid toote või teenuse pakkumise laiendamiseks ehk investeeringuga peab kaasnema pakkumise mahu kasv. Näiteks majutuskoha puhul olemasoleva

mööbli asendamine uuega ei ole abikõlblik, kuid kui suurendatakse majutuskoha mahutavust või hakatakse pakkuma uut teenust, siis on selleks tehtav investeering abikõlblik.

Projekti raames on võimalik kasutada nii vähese tähtsusega abi kui regionaalabi, kombineerides seda põhivara soetamise ning ülejäänud tegevustega, mille tulemuseks ei ole arvele võetav põhivara. Ühtse määra alusel arvestatakse personalikulud ainult vähese tähtsusega abina antavatelt otsestelt abikõlblikelt kuludelt.

Tulumaksuseaduse § 8 lõikes 1 sätestatud tähenduses seotud isikute vahel toimunud tehingute kulud ei ole abikõlblikud, välja arvatud personalikulud, mis on vältimatud projekti elluviimise seisukohast. Ettevõtte juhatuse liige ja muu seotud isik tulumaksuseaduse § 8 tähenduses võib saada projektist tulu, kui on sõlmitud eraldi leping projekti tegevuste elluviimiseks ja määratud sellele vastav tasu.

Eelnõu § 8 lõikega 6 kehtestatakse mitteabikõlblike kulude loetelu. Nendeks on ühendmääruse §-s 4 loetletud mitteabikõlblikud kulud ja projekti administreerimiseks vajalikud kulud vastavalt ühendmääruse § 9 lõikele 6. Eelnevast tulenevalt ei ole abikõlblik näiteks käibemaks, juhul kui taotleja on käibemaksu kohustuslane, mitterahalised kulud, liisingu intress ja organisatsiooni juhtimiskulud. Lisaks ei ole abikõlblikud kinnisasja soetamise kulud, kindlustusmaksed, liisingu, kapitalirendi ja kasutusrendi kulud, sularahas tehtud tehingud, amortisatsioonikulud, pangagarantii, finants- ja pangakulud, riigilõiv, külaliste vastuvõtukulu vastavalt tulumaksuseaduse § 49 lõikele 4, meened, kingitused ja toitlustuskulud, olmeelektroonika soetamise kulu, välja arvatud otseselt teenuse osutamiseks vajalike seadmete soetamine. Samuti on mitteabikõlblik kontorimööbli ja kontoritehnika soetamise kulu, välja arvatud ainult turismitoote osutamiseks kasutatavate arvutite soetamine ja äriühingu tugifunktsioone toetava kontoritarkvara (näiteks raamatupidamis-, tekstitöötlus-, tabelarvutus- ja presentatsioonide loomisel kasutatavate programmide) soetamise ja arendamise kulud. Abikõlblikud ei ole ka otsesed personalikulud ja projektijuhtimisega seotud töötasu ja projektijuhtimisteenuse kulud, välja arvatud ühtse määra alusel makstavad personalikulud (so 10% projekti otsestest abikõlblikest kuludest).

Vähese tähtsusega abi määruse artikli 1 lõike 1 punkti d ja üldise grupierandi määruse artikli 1 lõike 2 punkti c kohaselt ei ole võimalik toetada tegevusi, millega rahastatakse turustusvõrgu loomist ja toimimist teistes liikmesriikides või kolmandates riikides (nn ekspordiabi keeld). Toetada ei tohi näiteks reklaami, sh sotsiaalmeedia reklaami ja turundusartiklite kulu välisriikides ja makselahenduste loomist, arendamist ja soetamist turismitoote müügiks välisturul ning müügitöötajate töötasu ja sellega seotud kulud.

Eelnõu §-s 9 kehtestatakse projekti abikõlblikkuse periood. Projekti abikõlblikkuse periood on toetuse taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevus algab ja lõpeb ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad. Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäevast. Projekti abikõlblikkuse perioodi algus ei saa olla varasem kui taotluse rakendusüksusele esitamise kuupäev. Projekti abikõlblikkuse periood lõpeb taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui 31. oktoobril 2023. a.

Toetuse saaja võib taotleda projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist mõjuval põhjusel ja tingimusel, et saavutatav tulemus seondub jätkuvalt meetme eesmärkidega. Projekti lõpptähtaega ei saa pikendada rohkem kui 31. oktoober 2023, kuna nimetatud kuupäev on seotud rahastusperioodi lõpuga ja asjaoluga, et toetuse väljamaksed jõutaks teostada EL poolt määratud tähtajaks.

Juhul kui taotletav toetus on regionaalabi, peab projektil olema ergutav mõju – taotleja ei tohi alustada käesoleva määrusega rahastatava projektiga seotud tegevustega ega võtta kohustusi nimetatud tegevuste elluviimiseks enne taotluse esitamist rakendusüksusele.

Juhul kui ehituslikuks projekteerimiseks taotletav toetus on vähese tähtsusega abi, sätestab rakendusüksus toetuse taotluse esitaja soovil taotluse rahuldamise otsuses nimetatud kulude osas taotluse esitamise kuupäevast kuni 12 kuud varasema projekti abikõlblikkuse perioodi alguskuupäeva.

Eelnõu §-s 10 määratakse toetuse maksimaalne summa, osakaal projekti abikõlblikes kuludes ning seonduvad tingimused. Toetuse minimaalne summa projekti kohta on 20 000 eurot ja maksimaalne summa 200 000 eurot.

Toetuse osakaal sõltub sellest, kas taotletav toetus on vähese tähtsusega abi või regionaalabi. Eri liiki toetust on võimalik kasutada ka ühes projektis, sellisel juhul kujuneb projekti tegevuste toetuse osakaalude aritmeetilisest keskmistest.

Juhul kui taotletav toetus on vähese tähtsusega abi, on toetuse maksimaalne osakaal 70% ja omafinantseeringu määr on minimaalselt 30%.

Juhul kui taotletav toetus on regionaalabi, sõltub toetuse maksimaalne osakaal taotleva ettevõtja suuruselt ja Euroopa Komisjoni poolt kinnitatud Eesti regionaalabi kaardil kehtestatud piirmääradest. Alates 01.01.2022 jõustub uus regionaalabi kaart, mis kehtib kuni 31.12.2027. Regionaalabi kaardi eelnõu (seisuga 03.09.21) kohaselt jäävad maksimaalse toetuse määrad vahemikku 15% kuni 45% sõltuvalt ettevõtja suuruselt ning piirkonnast.

Omafinantseering peab katma abikõlblikest kuludest osa, mida toetusega ei hüvitata. Omafinantseeringu hulka arvatakse toetuse saaja või partneri tehtavad abikõlblikud kulud.

Taotlejale või partnerile antud vähese tähtsusega abi (edaspidi VTA) ei tohi kogusummana jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul ületada 200 000 eurot. Juhul, kui taotleja või partner on saanud VTA-d komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale antava VTA suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) alusel, ei tohi taotlejale või partnerile nimetatud määruse ja VTA määruse alusel jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud VTA kogusumma koos määruse raames taotletava toetusega ületada 500 000 eurot. Ühtlasi kehtestatakse, et VTA hulka loetakse ka muu avaliku sektori rahaline panus projekti omafinantseeringus.

Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt.

Taotleja projektile või projekti üksikule tegevusele samal ajal mitmest meetmest või muust riigieelarvelisest, Euroopa Liidu või välisabi vahendist toetuse taotlemise korral peab taotleja esitama sellekohase teabe.

3. peatükk

Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

Peatükis kirjeldatakse, kuidas taotlus esitatakse, millistele nõuetele peavad vastama taotleja ja partner ning millised on taotleja kohustused.

Eelnõu § 11 kohaselt võib toetust taotleda Eestis registreeritud äriühing, mittetulundusühing, sihtasutus, kohaliku omavalitsuse üksus või riigiasutus. Toetust saab taotleda Eesti äriregistrisse kantud turismiettevõtja, turismiettevõtjate esindusorganisatsioon, turismiettevõtjate erialaliit, turismisihtkoha arendusorganisatsioon, valla või linna ametiasutuse hallatava asutuse ja selle struktuuriüksusena tegutsev muuseum ning turismiatraktsiooni pidaja. Projekti partneriks saab olla toetuse taotluses nimetatud Eestis registreeritud äriühing, mittetulundusühing, sihtasutus, kohaliku omavalitsuse üksus või riigiasutus, kes osaleb projektis toetatava tegevuse rakendamisel ja kellel tekivad selle käigus kulud ning kes ei ole projektis töövõtja.

Taotleja ja partner peavad vastama Vabariigi Valitsuse 21. augusti 2014. a määruse nr 133 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste määruse kehtestamiseks” (edaspidi taotluste menetlemise määrus) § 2 nõuetele.

Eelnõu §-s 12 kehtestatakse nõuded taotlusele. Lisaks taotluse menetlemise määruse § 4 lõikes 2 sätestatud kinnitustele peab taotlus sisaldama üldandmeid taotleja kohta: taotleja nimi, juriidiline vorm, registrikood, info, kas taotleja on väikese, keskmise suurusega ettevõtja või suurettevõtja, käibemaksukohustuslase number, postiaadress, telefoninumber, e-posti aadress, veebiaadress, esindusõigusliku isiku nimi ja ametikoht. Partneri olemasolul on esitatavateks andmeteks partneri nimi, juriidiline vorm, registrikood, e-posti aadress, esindusõigusliku isiku nimi, tegevus projektis ning partneri rahaline panus projekti. Juhul, kui taotleja või partner kuuluvad kontserni, siis esitatakse taotleja ja partneri kontserni liikmete skeem rakendusüksuse vormil.

Andmed projekti kohta sisaldavad projekti nime, planeeritava tegevuse algus- ja lõppkuupäeva, projekti eesmärki, projekti tegevusplaani ja ajakava, toetuse vajaduse põhjendust, taotletava toetuse summat, omafinantseeringu summat, projekti eelarvet ja selle põhjendusi. Ehitustööde puhul esitatakse vajadusel lisaks ehitustööde hinnakalkulatsioon. Esitatakse ka andmed projekti planeeritava tulemuse ja mõju kohta valdkonnale ning turismisektorile. Tuuakse välja olemasoleva olukorra ning arendatava turismitoote kirjeldus, nõudluse analüüs (sh sihtturgude ja ja-gruppide valiku põhjendus), turundusplaan ja konkurentsianalüüs ning projekti tegevuste ning nende tulemuse kirjeldus ja selgitus, kuidas need aitavad saavutada toetuse eesmäärke ja tulemusi. Täiendavalt esitatakse projekti riskianalüüsi ning projektimeeskonna liikmete CV-d, vastutusvaldkonnad, kompetents ja kogemus valdkonnas.

Taotleja kinnitab projekti elluviimiseks (sh projektivälised tegevused kui need on tulemuse saavutamiseks seotud) vajaliku omafinantseeringu olemasolu ja selgitab selle kujunemist. Majandusnäitajatest esitab taotleja eelneva aasta majandusaasta aruande, kui aruanne ei ole äriregistrist kättesaadav, taotleja jooksva majandusaasta bilansi ja kasumiaruande taotluse esitamisele eelneva kvartali seisuga, kui see ei kattu eelneva majandusaasta aruande perioodiga, ning turismitoote arendamise tulemusel loodud tulu-kulu analüüsi projekti perioodil ja kolmel projektijärgsel aastal rakendusükskuse vormis.

Juhul kui tegemist on ehitamisega, esitab taotleja teabe kehtivate projekteerimistingimuste või kehtiva detailplaneeringu kohta ja arhitektuurse eskiisprojekti.

Juhul kui projektiga seotud põhivara ei ole kinnistusraamatu andmetel taotleja omanduses, siis esitab taotleja selle vara kasutusõigust tõendava dokumendi (rendileping vms leping).

Juhul kui taotleja või partner on riigihankekohustuslane, siis esitatakse hankeplaani rakendusüksuse vormil. Juhul kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel tuleb taotluse juurde lisada esindusõigust tõendav volikirj.

4. peatükk

Toetuse taotluse menetlemine

Peatükis kehtestatakse taotluse vastuvõtu ja menetlemise regulatsioon. Kirjeldatakse taotluse menetlemist ja taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamise tingimusi, projekti valikukriteeriumeid ja valikukorda. Kehtestatakse ka tingimused ja kord hindamiskomisjoni moodustamiseks, tingimused taotluse rahuldamiseks, rahuldamata jätmiseks, osaliseks või kõrvaltingimusega rahuldamiseks ning taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ja kehtetuks tunnistamiseks.

Eelnõu § 13 kehtestab taotluste vastuvõtu avamise tingimused, toetuse taotlemise tähtaja ja taotluse esitamise viisi. Toetuse taotlemiseks korraldatakse taotlusvoorud. Taotluste ettevalmistusaeg on 20 tööpäeva. Taotlusvoor on avatud vähemalt 35 tööpäeva. Rakendusüksus kooskõlastab rakendusasutusega taotluste vastuvõtu aja ja toetuse taotlusvooru eelarve. Taotlus esitatakse struktuuritoetuse registri e-Toetuse kaudu taotleja esindusõigusliku isiku poolt. Taotlusvooru tingimustest teavitab rakendusüksus oma veebilehel ja muudes infokanalites (sotsiaalmeedia, meililistid) enne taotluse vastuvõtmise algust vähemalt 20 tööpäeva ette.

Eelnõu §-s 14 kehtestab taotluse menetlemise tingimused ja korra. Taotluse menetlemine koosneb selle registreerimisest, menetlusse võtmisest või menetlusse võtmata jätmisest, selgituse ja lisateabe küsimisest, taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollist, nõuetele vastava taotluse hindamisest ning taotluse rahuldamise otsusest või rahuldamata jätmise otsusest, sh taotluse osalisest või kõrvaltingimusega rahuldamisest.

Rakendusüksus võib taotluse menetlemisel nõuda rakendusüksuse määratud tähtpäevaks taotlejalt selgitust ja lisateavet taotluses esitatud andmete kohta, taotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esineb puudusi, näidates, milline asjaolu vajab selgitamist, täiendamist või lisateavet. Kui taotluses avastatakse puudus, teavitatakse sellest taotlejat viivitamatult, näidates, milline puudus tuleb kõrvaldada, andes selleks taotlejale kuni 10-tööpäevase tähtaja.

Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole antud tähtaja jooksul puudust kõrvaldanud. Taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 45 tööpäeva taotlusvooru sulgemisest alates. Rakendusüksuse määratud selgituse, ekspertiisi ja lisainformatsiooni ning taotluse täienduse ja muudatuse esitamise tähtajaks võib taotluse menetlemise kuni 10 tööpäevaks peatada.

Eelnõu § 15 kehtestab, millistel tingimustel on võimalik taotleja, partner ja taotlus nõuetele vastavaks tunnistada, ja milliste asjaolude esinemisel ei tunnistata taotlust nõuetele vastavaks.

Eelnõu § 16 kehtestab hindamiskomisjoni moodustamise korra. Projekti hindamiseks on rakendusüksusel õigus moodustada hindamiskomisjon, mille koosseis avaldatakse rakendusüksuse veebilehel. Hindamiskomisjoni liige ja ekspert peavad kooskõlas korruptsioonivastase seadusega deklareerima oma erapooletust ning sõltumatust hinnatavast taotlusest, taotlejast ja partnerist. Seose olemasolul on isik kohustatud ennast haldusmenetluse seaduse §-s 10 toodud tingimustel ja korras taandama.

Eelnõu § 17 kehtestab taotluse hindamise korra ja valikukriteeriumid, mille lõikes nõuetele vastavaks tunnistatud taotlust hinnatakse. Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlust hinnatakse valikumetoodika alusel, mille koostamisel lähtub rakendusüksus järgmistest valikukriteeriumidest, mille osakaalud koondhindes on järgmised:

Valikukriteeriumid	Osakaal koondhindes
Projekti mõju meetme eesmärgi ja tulemuste saavutamisele	40%
Taotleja organisatsiooniline ja projektimeeskonna võimekus	30%
Projekti põhjendatus, ettevalmistuse kvaliteet ja kuluefektiivsus	30%

Valikukriteeriumi “projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele“ raames hinnatakse turismiettevõtte rahvusvahelist konkurentsivõimet: hinnatakse arendatava turismitoote mõju ettevõtte ja Eesti kui sihtkoha rahvusvahelisele konkurentsivõimele ja selle kasvule, konkurentsieelse olemasolu, arendatava turismitoote vastavust meetme eesmärgile ja alaeesmärkidele, turismitoote kontseptsiooni selgust, väärtuspakkumist, kestlikkust, ligipääsetavust ja vastavust kliimaneutraalse äritegevuse põhimõtetele. Seejuures mõistetakse kliimaneutraalse või -positiivse äritegevuse all lähenemist, mis eeldab läbimõeldud ja teadlikult keskkonnahoidlike lahenduste rakendamist (näiteks vee ja prügi hulga vähendamine, taastuenergia lahenduste kasutuselevõtt, ökomärgisega toodete kasutamine) ning universaalse disaini ehk ligipääsetavuse all mõistetakse kogu elanikkonna kaasatust elu- ja infokeskkonda (nii füüsiline ruum, kui ka info ja teenuste kättesaadavus ja kasutajamugavus), mis tähendab, et kõikidele inimestele olenemata nende vanusest või tervislikust seisundist on tagatud võrdsed võimalused ühiskonnaelust ja pakkumisest osa võtta. Samuti hinnatakse turismitoote nõudluse analüüsi ehk arendatava turismitoote vastavust rahvusvahelise turu trendidele, nõudluse olemasolu sihtturgudel, turundus- ja hinnastamise tegevuste vastavust valitud sihtrühmadele.

Valikukriteeriumi “taotleja organisatsiooniline ja projektimeeskonna võimekus“ raames hinnatakse: taotleja organisatsioonilist ja finantsvõimekust projekti elluviimiseks ja turismitoote pakkumiseks, projekti teostatavust ja kindlustatust ressursidega, projektimeeskonna juhtimise, turismitoote arendamise, rakendamise, turismialaste ning turundusalaste kompetentside olemasolu, riskide analüüsi (sh riskide ilmnemise tõenäosus, riskide mõju projekti elluviimisele ning jätkusuutlikkusele) ning riskide maandamise viise.

Kuna toetuse abikõlblikkuse perioodi lõpptähtaeg on 31.10.2023, siis on oluline hinnata muuhulgas hinnata ka projekti ajakavaga seotud riske, kuna toetuse rakendamise vaatest on määrava tähtsusega valida välja need ideed, mille elluviimine on nimetatud tähtjaks ka realselt võimalik. Samuti hinnatakse vahendite olemasolu omafinantseeringu tagamiseks ja taotluses esitatud tegevuste elluviimiseks, kas taotleja on jätkusuutlik ja kas tal on vajaminevad teadmised, oskused, kogemus ning õiguslikud, organisatsioonilised ja tehnoloogiaalased eeldused projekti kavandatud viisil ja õigeaegselt elluviimiseks, ning taotleja võimekust panustada meetme tulemuste saavutamisse.

Valikukriteeriumi „projekti põhjendatus, ettevalmistuse kvaliteet ja kuluefektiivsus“ raames hinnatakse, kas ja kui võrd vajab taotleja oma projekti teostamiseks toetust ja kuidas toetus mõjutab projekti tulemusi. Samuti hinnatakse projektis läbi viidavate tegevuste eesmärgipärasust, põhjendatust ja kooskõla, projekti tegevuste ja eesmärkide selgust, tegevusplaani ülesehitust, projekti tegevuste ja lahenduste kuluefektiivsust planeeritud väljundite ja tulemuste saavutamiseks, kavandatud eelarve realistlikust.

Iga hindamiskomisjoni liige hindab kõiki taotlusi § 18 lõikes 1 sätestatud valikukriteeriumite alusel. Taotlust hinnatakse skaalal 0–4 kriteeriumite ja alakriteeriumite lõikes, kusjuures 0 on madalaim ja 4 on kõrgeim hinne. Taotluse koondhinne moodustub valikukriteeriumitele antud hinnete kaalutud keskmisest. Koondhinde alusel reastab rakendusüksus taotlused pingeritta alates suurima koondhinde saanud taotluses. Võrdse koondhinde saanud taotluste korral saab pingereas kõrgema koha § 18 lõike 1 punktis 1 nimetatud valikukriteeriumis kõrgema hinde saanud projekt.

Eelnõu §-s 18 on toodud tingimused, mille alusel taotlus rahuldatakse või jäetakse rahuldamata. Taotluse rahuldamise kohta teeb rakendusüksus taotluse rahuldamise otsuse. Kõik taotlused, mis on saanud koondhindeks vähem kui 2,6 ja mis on mõnes eelnõu § 18 lõikes 1 toodud valikukriteeriumitest saanud hindeks vähem kui 2,50, jätab rakendusüksus rahuldamata. Lisaks jätab rakendusüksus rahuldamata need taotlused, mis pingerea alusel ei mahu taotlusvooru eelarve sisse. Lisaks määruses sätestatule jäetakse rahuldamata taotlused ka taotluste menetlemise määruse § 8 lõikes 2 toodud juhtudel.

Eelnõu § 19 kehtestab, millistel juhtudel ja tingimustel võib taotluse osaliselt või kõrvaltingimusega rahuldada. Taotluse võib osaliselt rahuldada vastavalt taotluste menetlemise määruse § 9 lõikes 1 kehtestatud juhtudel või kui taotleja lubatud VTA maht on täitunud. Taotluse osaline rahuldamine on lubatud üksnes põhjendatud juhul ja tingimusel, et projekti eesmärk on osalise rahuldamise korral saavutatav ning taotleja on nõus rakendusüksuse ettepanekuga taotletud toetuse summa vähendamiseks või projektis kavandatud tegevuse muutmiseks. Kui taotleja ei ole rakendusüksuse ettepanekuga nõus, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Juhul kui projekt sisaldab ehitusseadustiku § 4 kohast ehitamist, siis enne ehitamisega alustamist peab taotleja esitama ehitusseadustiku lisa 1 nimetatud kohustuslikud load, kooskõlastused ja dokumendid. Juhul kui ehitusseadustiku lisa 1 kohaselt on kohustuslik ehitusprojekti koostamine, siis tuleb esitada eel- või põhiprojekti staadiumis ehitusprojekt vastavalt ehitusseadustiku § 13 lõike 3 alusel kehtestatud määrusele. Eel- või põhiprojekti staadiumis ehitusprojekti vajadus selgitatakse välja taotluse menetluse ajal sõltuvalt abikõlblike kulude iseloomust ja kohaliku omavalitsuse seisukohast. Ehitusprojekti ekspertis tuleb esitada juhul kui ehitusseadustiku § 14 lõike 4 punkti 1 alusel kehtestatud määruse kohaselt on see on nõutud. Juhul kui eelnimetatud dokumendid ei ole esitatud ja nõuded täidetud enne taotluse rahuldamise otsust, siis tehakse taotluse rahuldamise otsus kõrvaltingimusega ja seatakse kõrvaltingimuseks ehitusseadustiku kohaste dokumentide ja lubade esitamise.

Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega vastavalt taotluste menetlemise määruse § 9 lõikes 3 kehtestatule või muul põhjendatud juhul, tuginedes haldusmenetluse seaduse §-le 53. Taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksele ja ettemaksele. Õigus toetusega seotud maksele ja ettemaksele tekib toetuse saajal pärast rakendusüksuse kõrvaltingimuse nõuetekohase saabumise või täitmise kohta vastava teabe vormistamist taotluse rahuldamise otsuse juurde.

Eelnõu §-s 20 on kirjeldatud taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise tingimusi. Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja vastavasisulise kirjaliku taotluse alusel taotluste menetlemise määruse §-s 10 sätestatud tingimustel ja korras. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul vastavasisulise taotluse saamisest alates. Toetuse saaja võib taotluse rahuldamise otsuse muutmise avaldust esitamata muuta projekti eelarves konkreetsele tegevusele ettenähtud

eelarverea mahtu teise eelarverea mahu arvelt kuni 20% võrreldes taotluse rahuldamise otsuses märgituga tingimusel, et projekti abikõlblike kulude kogumaht ja toetuse osakaal ei muutu.

Eelnõu §-s 21 on kirjeldatud otsuse kättetoimetamise tingimusi. Otsus saadetakse taotlejale kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates e-Toetuse keskkonda.

5. peatükk

Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

Eelnõu 5. peatükis kirjeldatakse, kuidas toimub toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine ning millised on toetuse maksmise tingimused.

Eelnõu § 22 kehtestab toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise tingimused. Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti vahe-, lõpp- ja järelaruande taotluse rahuldamise otsuses märgitud tähtaegadel. Aruandlusperioodi pikkus on 1–3 kuud. Toetuse saaja esitab projekti lõpparuande koos viimase maksetaotlusega hiljemalt ühe kuu jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Järelaruanne esitatakse rakendusüksuse nõudmisel.

Eelnõu § 23 kehtestab toetuse maksmise tingimused. Toetuse maksmise menetlus koosneb rakendusüksusele maksetaotluse esitamisest, maksetaotluse edasisest menetlemisest ja toetuse maksmisest. Toetuse makse tehakse vastavalt ühendmääruse § 14 lõike 1 punktile 1 ja § 15 lõike 1 ning 5 lõikele või ettemaksena ühendmääruse §-de 19 ja 20 alusel.

Ühendmääruse § 15 lõike 1 kohaselt hüvitatakse personalikulud arvestatuna 10 protsenti vähese tähtsuse abina taotletavatest projekti abikõlblikest otsestest kuludest. Juhul kui taotletakse regionaalabi või kui kõik projektiga seotud tegevused viiakse ellu ainult avaliku hanke kaudu, siis toimub kõikide kulude väljamakse tegelike kulude alusel ehk vastavalt ühendmääruse § 14 lõike 1 punktile või ettemaksena ühendmääruse §-de 19 ja 20 alusel ning tingimustel.

Toetuse saaja esitab rakendusüksusele abikõlblike kulude kuludokumendid ja nende tasumist tõendavad dokumendid taotluse rahuldamise otsuses ettenähtud ajaperioodi jooksul vähemalt kord kvartalis, kuid mitte sagedamini kui kord kuus.

Kuludokumendi abikõlblik summa peab olema vähemalt 35 eurot.

Maksetaotluse saamisel kontrollib rakendusüksus kulude abikõlblikkust, kulude eest tasumist omafinantseeringu ulatuses ning maksetaotluse ja sellega esitatud dokumentide nõuetele vastavust. Rakendusüksus võib teha toetuse maksmisest osalise või täieliku keeldumise otsuse juhul, kui esitatud maksetaotlus, kulu- või maksedokumendid ei vasta ettenähtud nõuetele või kui esitatud kuludokumendid ei vasta toetuse taotluse eelarves esitatud projekti tegevusele ja eesmärgile. Nõuded maksetaotlusele ja maksetaotlusega esitatud kuludokumentidele tulenevad lisaks määruses kehtestatud ka ühendmääruse 3. peatükist ja ühissätete määruse artiklist 131, milles sätestatakse, et taotleja peab esitama maksekviitungid või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumendid. Ühtlasi sätestatakse, et lõppmakse tehakse pärast projekti tegevuse elluviimist, kulude abikõlblikkuse kontrollimist ja tasumise tõendamist ning lõpparuande kinnitamist.

6. peatükk

Toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ja kohustused

Peatükis kirjeldatakse toetuse saaja ja partneri kohustusi ja õigusi, rakendusüksuse õigusi ja kohustusi ning kehtestatakse finantskorrektsioonide tegemise alused.

Eelnõu §-s 24 on esitatud toetuse saaja ning partneri kohustused tulenevalt struktuuritoetuse seadusest. Taotleja ja partner peavad järgima hankimisele seatud nõudeid, mis on sätestatud struktuuritoetuse seaduse §-s 26.

Kui toetuse saaja ega partner ei pea järgima riigihangete seadust ning tehingu summa käibemaksuta ületab 20 000 eurot, peab toetuse saaja projekti aruandega esitama vähemalt kolm omavahel sõltumatu pakkuja koostatud ja sisu poolest võrreldavat hinnapakumist. Kui kolme sõltumatut hinnapakumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakumust ei valita, tuleb esitada sellekohane põhjendus. Näiteks loetakse sõltumatuks pakkujaks selline pakkuja, kelle omanikeringis ei ole seotud isikuid taotleja juriidilise isikuga. Juhul, kui omanikering kattub, loetakse pakkujalt teenuse ost abikõlbmatuks isegi siis, kui pakumine oli hinna poolest kõige odavam.

Eelnõu § 25 nimetab rakendusüksuse õigused ja kohustused. Rakendusüksusel on õigus kontrollida projekti täitmist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist.

Eelnõu § 26 kohaselt kohaldatakse finantskorrektsioone vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-dele 45–47 ning ühendmääruse §-dele 21–23.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu aluseks on struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused (taotluste menetlemise määrus, ühendmäärus). Eelnõu on kooskõlas järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469);

2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289–302);

3. Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8).

4. Määruse mõjud

Eelnõu panustab rakenduskava prioriteetse suuna „COVID-19 kriisiga võitlemine“ meetme „Majanduse elavdamine“ tegevuse „Turismisektori elavdamise programm“ eesmärkide elluviimisse.

Ühtlasi panustab määrus Eesti riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkide täitmisesse:

- võimaldades uute tehnoloogiate kasutuselevõttu Eesti ettevõtlussektoris, tööprotsesside digitaliseerimis ja reaajas andmete vahetust nii klientide, koostööpartnerite kui riigiga;
- kasvatades Eestisse reisijate positiivseid külalastajatekonna kogemusi ja toetades turismi tasakaalustatud mõju kohalikule kultuurile ja keskkonnale.

Määrus arvestab ligipääsetavuse rakkerühma 2021. a lõpparuande turismi alateema ettepanekutega, tagades hindamiskriteeriumitega ligipääsetavuse ja universaalse disaini hindamise iga projektitaotluse juures.

Määruse mõju läbivatele teemadele

1. Keskkonnahoid ja kliima. Mõju – toetav. Uute või uuendatud turismitoodete arendamise prioriteediks on saavutada ressursi kokkuhoid ja disainida teenuseid vastavalt säästva turismi põhimõtetele.
2. Võrdsed võimalused. Mõju – toetav. Kui arendatavad turismitooted sisaldavad klientide teenindamisele suunatud lahendusi, peavad need võtma arvesse võimalikult laia kasutajategrupi vajadusi ja huve, olenemata kasutaja east või võimetest ehk vastama universaalse disaini põhimõtetele.
3. Infoühiskond. Mõju – toetav. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia potentsiaali nutikas kasutamine on atraktsiooni rahvusvahelise eristumise ja konkurentsivõime võtmesõna ning toetuse eesmärk.
4. Regionaalareng. Mõju – neutraalne. Määruse abikõlblik piirkond on kogu Eesti. Arvestades, et turismisektoris on COVID-19 kriisi tulemusel enam pihta saanud Tallinna piirkonna turismiettevõtted, kelle käive ei ole piisavas mahus taastunud ka suvisel turismi kõrghooajal (kuna Tallinna ettevõtted on enam mõjutatud väliturismist), siis hindamisel projektide asukohast tulenevalt erisusi ei tehta. Toetuse andmise tulemusel tekib kasu VKE-dele, positiivne mõju piirkonna tuntuse kasvule turismisihtkohana ja tööhõivele.
5. Riigivalitsemine. Mõju – neutraalne. Toetusega ei suurene avaliku sektori püsikulud. Toetatakse jätkusuutlikke ettevõtteid, kes suudavad ennast majandada iseseisvalt ilma täiendava avaliku sektori toetuseta.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne otseseid kulusid riigieelarvele.

Toetuse määramise otsused tehakse 2022. a esimeses kvartalis, väljamaksed jagunevad hinnanguliselt 50 % ulatuses 2022. aastal ja 50 % 2023. aastal.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele eelnõude infosüsteemi kaudu. Eelnõu esitati turismisektori ettevõtjate liitudele ja sihtkohtadele arvamuse avaldamiseks eelnõude infosüsteemis. Kooskõlastamisel esitatud märkused ja nendega arvestamine on kajastatud seletuskirja lisan.